

De l'O.L.N.I. a la Catalunya nació

per Bernat Joan i Mari

L'any que va de l'estiu de 1985 a l'estiu de 1986 ha sét força interessant perquè hi ha hagut un desenvolupament simptomatològic totalment inesperat, a l'àrea catalana. L'invent de Boadella amb allò de M-T CATALONIA s'ha convertit en una sopa de lletres dinàmica, divertida i interessant. Què més volem?

L'ona oscil·la actualment entre el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana i la «descoberta» terminològica d'un dels pocs valencians amb una mica de seny que avui dia es dediquen a escriure llibres: en Josep Guia.

Fora de la «qüestió de noms», hi resta el record de la terminologia del passat: és una altra onda, que no val la pena discutir des de cap punt de vista, malgrat que encara avui dia plana en les consciències de la gent.

LES COMUNITATS AUTÒNOMES

Quan en Joan Fuster va escriure el seu text *Qüestió de noms* estava encara lluny d'inventar-se això que se n'ha dit «Espana de las Autonomías». Les fórmules no es creaven en funció de la rendibilitat política «autonòmica» que se'n podria treure, sinó que sorgien (amb sinceritat real o dubtosa) des del plantejament de consciència de la identitat col·lectiva.

Tot això s'ha esgotat amb la creació de l'Estat autonòmic. S'ha acabat el rotllo. Les nacions, les nacionalitats, les regions, etc., queden reduïdes a «comunitats», terme que desproveeix aquests territoris de qualsevol tipus d'identificació nacionalitària.

L'exemple més bestial d'això el tenim en el cas de València. L'antic Regne de València (nom ple de solera, de segles, d'història i de dignitat), el País Valencià (denominació d'un país que es vol lliure en una Europa de pobles iguals, també ple de dignitat i de visió de futur) s'ha convertit en una insípida, insignificant i disminuïda «comunidad valenciana». Mes baix no hi podia caure, el nom d'aquest territori català!

L'OPCIÓ CULTURALISTA: «PAÏSOS DE LLENGUA CATALANA»

Hi ha formes més racionals i ménys indignes de solucionar el problema, evidentment. Una de les més esteses —si no la que més— i sens dubte la que més sembla convèncer les nostres patums intel·lectuals és la de denominar el conjunt del territori lingüístic català «Països de Llengua Catalana». Així, doncs, s'especifica que hi ha uns determinats territoris o «països» que tenen un fet cultural comú que és la llengua. Sent aquest un fet científicament demostrat resulta una raó de peu de banc utilitzar aquesta denominació, perquè ja se sap, i òbviament no representa el nom d'una

comunitat. La fórmula va molt bé als catalans espanyolistes per tota una sèrie de raons:

a) En primer lloc, perquè és una forma catalana, d'aparença no-imperialista ni hispanocèntrica, sinó plenament catalanocèntrica.

b) Mostra el fet cultural evident de l'expansió en una llengua comuna: la catalana.

c) Deixa veure ben a les clares que la llengua comuna no implica que tots els parlants formin part de la mateixa nacionalitat. Així, podem parlar tots català i formar part de països diferents (Espanya i França), de regions diferents (Catalunya i València) i sentir-nos identificats plenament amb els Estats-nació respectius.

Aquest últim punt fa que l'opció espanyola civilitzada combregui en aquest cas amb l'ús del terme «Països de Llengua Catalana».

EL DESENVOLUPAMENT DE LA CONSCIÈNCIA NACIONAL: «PAÏSOS CATALANS»

Quan les concepcions culturalistes i els postulats nacionalitaris basats en el factor lingüístic s'afermen, hom arriba, a marxar lentes, a la formació d'una incipient consciència nacional.

Grups de jòvens ja han triat opció.

ENSENYAMENT POPULAR I CATALÀ ★
COORDINADORA DE COL·LECTIUS INDEPENDENTISTES D'INSTITUTS

INDEPENDÈNCIA, REUNIFICACIÓ, SOCIALISME

INDEPENDÈNCIA, REUNIFICACIÓ, SOCIALISME

Progrés del terme
CATALUNYA
en el context
reivindicatiu.

DE L'O.L.N.I. a L'O.N.N.I.

Mig en broma mig seriosament, en Lluís V. Aracil deia que va tardar més poc temps Finlàndia a independitzar-se que nosaltres a posar nom a l'O.L.N.I. (Objecte Lingüístic No Identificat) que parlam.

Des de posicions partidàries del projecte nacional espanyol camuflades, hom afirma que la qüestió de noms és secundària, que no és massa problema si li deim «eivissenc», «valencià», etc. al que parlam mentre tenguem consciència que és la mateixa llengua que es parla a Mallorca o a Girona. Els que afirmen això solen coincidir amb els que afirmen que els valencians o els eivissencs parlam català, però no som catalans.

Caldrà, doncs, saber què passa exactament amb l'O.N.N.I. (Objecte Nacional No Identificat) on ens ha tocat viure.

En primer lloc, el sentit comú ens diu que s'ha de bastir una consciència col·lectiva comuna per a tota la societat que en forma part. Així, la identificació entre l'idioma i la nacionalitat durà com a conseqüència que els catalanoparlants ens identifiquem plenament com a catalans. Hem de reivindicar sense restriccions la nostra condició de catalans: un eivissenc és tan català com un barceloní, un valencià és tan català com un gironí.

A partir d'aquí ja no costarà gens ni mica d'identificar la nació. Tindrem una nació comuna, de la qual en formaren part tots els catalans. Potser haurem entrat, a nivell de consciència, a formar-ne part sota la denominació de Països Catalans, però no seria rar que desembocàs en un nom únic i singular per a tota la nostra terra: Catalunya.

Quan identifiquem els dos objectes encara en dansa dins la nostra societat —la llengua i la nació— tothom s'haurà de definir i es produirà una clarificació de postures fonamentals. Per començar, els que s'apunten a mitges a cada cosa —mig catalans mig espanyols, bilingüisme, autonomies...— hauran de definir-se o (més important encara!) es veuran obligats a optar, a escollir.

¿Que això farà que gent que avui dia és «comprensiva» i «tolerant» amb la llengua i la cultura catalanes s'hi arrenglerarà definitivament en contra? Bé, i què? Millor! «És quan no ens entendran que ens començarem a entendre».

Assentada ja clarament la consciència que els eivissencs o els valencians parlam català, es pot començar a perfilar més clarament la consciència que, a més, per llengua, per història i per comunitat de cultura, *som catalans*.

Si tots els qui parlam català som catalans, els diferents territoris que usen la mateixa llengua com a llengua pròpia tenen entre ells un lligam més fort que aquesta llegua mateixa: la comunitat nacional. Així, si els habitants catalanoparlants del País Valencià i les Illes Balears van perfilant llur consciència de catalans resultarà lògic que hom anomeni el conjunt de Catalunya, País Valencià i Illes Balears amb la denominació de «Països Catalans».

LA CONSCIÈNCIA NACIONALISTA: «CATALUNYA»

Lògicament, el procés pot desembocar en dues sortides diferents: o bé la gent de la comunitat lingüística catalana acceptarà el projecte espanyol i francès en el qual està implicada o bé intentarà bastir un projecte nacional propi.

Si la societat del territori lingüístic català es decanta per la segona opció hauria de crear-se una sèrie d'eines que resulten absolutament imprescindibles per dur a terme un projecte nacional propi. Aquestes eines són les següents: unes forces coercitives pròpies (exèrcit i cossos de seguretat de l'Estat independents), una moneda pròpia, un aparell administratiu, un sistema d'ensenyament i, quasi abans que res, tota una sèrie de signes i símbols nacionals amb la qual es pogués identificar.

En Josep Guia, en el seu llibre *És molt senzill: digueu-li Catalunya*, es mostra partidari d'un nom singular per al territori que els catalano-conscients volem convertir en la nostra futura nació. Opina que els qui han de propagar el nom són les persones que, arreu de l'àrea catalana, ja tenen la consciència nacional de catalans. Entre

aquests, no hi haurà cap dificultat per a usar el terme CATALUNYA en comptes de Països Catalans. Per als individus amb consciència espanyolitzada, tan difícil els serà acceptar el segon terme com el primer. En conseqüència, no s'hi val argumentar que el terme Països Catalans pot tenir una penetració social més forta que no el terme Catalunya.

LES ÉLITES I ELS APROFITATS

Diu Joshua A. Fishman, insigne sociolingüista jueu, en el seu llibre *Language and Nationalism* que els projectes nacionals que han donat lloc als actuals estats sempre han partit de concepcions que han creat i difós grups molt minoritaris de persones.

Avui dia, en el món català hi ha una indefinició terrible respecte del projecte nacional que hom vol adoptar i això fa que hi hagi gent que tregui un profit absolutament immerescut de l'ambigüitat de la situació. Així, podem viure del rotllo del català i passar per catalanistes persones que encara no han superat l'estadi d'allò de «Països de Llengua Catalana», individus indefinits pel que fa a una qüestió tan fonamental com la lluita contra el bilingüisme, intellectuals espanyols disfressats de funcionaris de comunitat autònoma de llengua catalana, etc., etc.

Fins i tot és molt possible que sovint aquestes capes intellectuals i polítiques de la nostra societat s'apropriïn de la causa catalana, robant-la als que en són autèntics defensors.

La jugada, sense passar a majors, és molt bruta, perquè els que defensin una causa tan perfectament defensable com la integració a Espanya i a França, per definició, no poden fer les funcions socials que pertoqueu als nacionalistes catalans. De la mateixa manera, el nacionalisme català no pot furtar la causa d'Espanya als seus valedors, els espanyols.

BERNAT JOAN I MARÍ